

Tiny Forest lespakket

Groep
1 t/m 4

Ontdek en beleef het Tiny Forest

Colofon

IVN Natuureducatie© 2019

Dit lespakket wordt mede mogelijk gemaakt door

dioraphte

Inhoud: Daan Bleichrodt, Vivian van Deel-Boers,
Maartje Langeslag, Timon Koster, Marit de Koning en
Louwra Postma.

(Eind)redactie: Eveline van Oudbroekhuizen en Lieke
Kragt

Vormgeving: Anne Copier

Tekeningen: Studio Brun en Tringa Paintings

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Les 1: Stempelen met bladeren	5
Les 2: Sprookjesbos	6
Voorleesverhaal: het sprookje van Roodkapje	7
Les 3: Het takkenalfabet	8
Les 4: Kabouterpad	9
Les 5: Kleuren speuren	10
Les 6: Bessen en noten gooien	11
Les 7: Bosbingo	12
Werkblad: woorden schrijven	13
Werkblad 2: Het Alfabet	14
Les 8: Takkenmikado	15
Les 9: Natuurkunstwerken maken	16
Les 10: Beestjes Natekenen	17

De leukste activiteiten in het bos

Hoera, je school heeft een Tiny Forest! Dit minibos is niet alleen een fijne woonplek voor planten en dieren, het dient ook als buitenlokaal voor de leerlingen. Een klein bos biedt ruimte voor grote ontdekkingen: er is van alles te beleven én te leren.

In de lessen ontwikkelen de leerlingen zich spelenderwijs in taal, rekenen, creativiteit, bewegen en natuur. Je kunt er samen een sprookje beleven, met een kabouterpad het bos beter leren kennen, rekenen met takken en noten en letters ontdekken.

Voor wie

Dit Tiny Forest Lespakket is bedoeld voor groep 1-2 en groep 3-4.

Hoe werkt dit pakket?

Per les staat beschreven: het doel van de les, welke vakgebieden je ermee ontwikkelt, de doelgroep, hoe lang de les duurt en welke materialen je nodig hebt. Ook vind je informatie over de voorbereiding en een stapsgewijze uitvoer van de les. Vaak staan onderaan enkele variaties beschreven. De lessen 1 t/m 5 zijn bedoeld voor groep 1-2 en de lessen 6 t/m 10 voor groep 3-4.

Tips

- Heeft jouw school de Tiny Forest Ranger Lesbox? Dan vind je daarin loeppotjes en zoekkaarten voor bodemdiertjes (bij les 10).
- Is jullie bos nog jong (een of twee jaar) wees dan voorzichtig. Loop zo min mogelijk dwars door het bos. Doe de opdrachten de eerste twee jaar rondom het bos en eventueel vanaf de padjes.

Tijdplanning

Ieder seizoen prikkelt weer tot iets nieuws. Veel activiteiten kun je het hele jaar door doen. Sommige lessen zijn alleen geschikt in een bepaald seizoen, dit zie je aan de seizoenslogo's.

Voorbeeldplanning groep 1-2

Sept/okt	Stempelen met bladeren
Nov/dec	Sprookjesbos
Jan/feb	Het takkenalfabet
Maart/april	Kabouterpad
Mei/juni	Kleuren speuren

Voorbeeldplanning groep 3-4

Sept/okt	Bessen en noten gooien
Nov/dec	Bosbingo
Jan/feb	Takkenmikado
Maart/april	Natuurkunstwerk maken
Mei/juni	Beestjes natekenen

Les 1. Stempelen met bladeren

Bladeren zijn met hun verschillende soorten, maten en vormen echte kunstwerkjes. Tijdens deze opdracht maken de leerlingen hun eigen kunstwerk door de bladeren als stempels te gebruiken.

Vakgebied Kunst en natuur

Seizoen zomer en herfst

Doel

- Kijken naar variatie in de natuur.
- Leerlingen bedenken wat ze mooi vinden aan de natuur en gebruiken dit om een kunstwerk te maken.

Groep 1-2

Tijd 45 minuten

Materialen

- verschillende kleuren verf
- verschillende bladeren
- kranten (één per vier leerlingen)
- per leerling: één kwast en een vel papier

Voorbereiding Verfmaterialen verzamelen en klaarzetten.

Uitvoering

Stap 1: Ga met de leerlingen naar het Tiny Forest.

Stap 2: Vertel dat ze verschillende bladeren mogen zoeken die ze mooi vinden.

Stap 3: Neem alle bladeren mee naar de klas. Geef iedere leerling een wit papier, een kwast en verschillende kleuren verf.

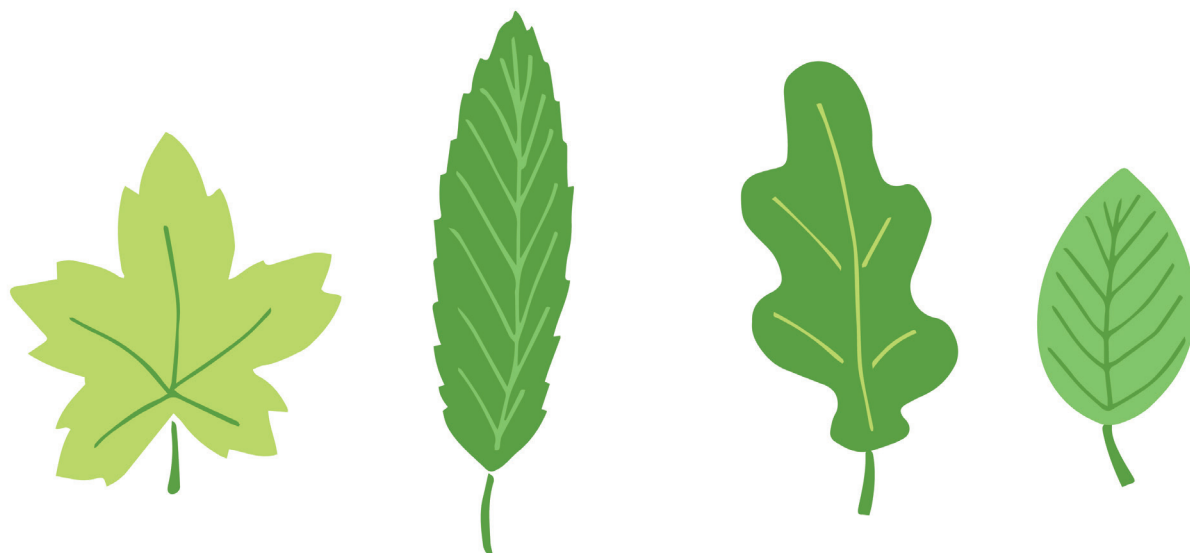
Stap 4: Stempelen maar! Smeer met een kwast verf op het blad aan de kant waar de nerven het best zichtbaar zijn. Leg het blad voorzichtig op het papier. Leg daarna een krant op het blad en druk deze goed aan. Haal de krant weg en dan het blad. Je blad is gestempeld! Herhaal dit met andere bladeren en andere kleuren verf.

Stap 5: Leg alle bladerschilderijen te drogen en hang ze daarna op in de klas.

Variatietip

Sorteer met elkaar bladeren (waar je niet mee hebt gestempeld), bijvoorbeeld:

- Groot of klein
- Rond of lang
- Met 1 of meer punten

Les 2. Sprookjesbos

Een sprookje maakt de beleving in het bos extra spannend. Neem de leerlingen mee in het verhaal 'Roodkapje in het Tiny Forest' en prikkel hun fantasie. Ze spelen zelf mee!

Vakgebied	Bewegen en taal
Seizoen	 alle seizoenen
Doel	Verschillende activiteiten uitbeelden.
Groep	1-2
Tijd	20 minuten
Materialen	het sprookje om voor te lezen

Uitvoering

Stap 1: Ga met de leerlingen naar het Tiny Forest.

Stap 2: Leg uit dat je een sprookje gaat vertellen en dat de leerlingen meedoen in het sprookje! Ze spelen mee en maken geluiden.

Stap 3: Lees het sprookje voor, inclusief de opdrachten. Bij lastige opdrachten kun je ook eerst met de leerlingen bespreken hoe een activiteit eruitziet (bijvoorbeeld bloemen plukken) of hoe een geluid klinkt.

Extra

Is er nog tijd en energie over? Sluit de les af met verstoppertje. Eén of twee kinderen zijn de wolf en de rest van de klas is Roodkapje en verstopt zich in het bos. Als je gevonden bent ga je naar 'Het huisje van de jager', bijvoorbeeld een houten paal of de leerkracht.

Voorleesverhaal: het sprookje van Roodkapje

Er was eens, lang geleden in een land hier ver vandaan, een meisje dat altijd een rood mutsje droeg. Daarom noemde iedereen haar Roodkapje. De oma van Roodkapje was heel erg ziek.

► **Hoe klink je als je ziek bent? Hoe zie je eruit? Doe allemaal maar eens alsof je ziek bent. Bijvoorbeeld met hoesten, trillen.**

De moeder van Roodkapje maakt zich zorgen om oma. Misschien heeft ze niet genoeg te eten. Moeder vraagt aan Roodkapje of ze eten naar oma wil brengen. Oma woont diep in het grote bos. Maar Roodkapje is niet bang. Ze gaat huppelend het grote bos in.

► **Hoe kun je huppelen? Huppel allemaal een rondje om het Tiny Forest heen.**

Roodkapje is op weg naar oma. Ze heeft lekker eten bij zich, maar ze wil ook wel een bosje bloemen meenemen voor oma. Oma houdt erg van bloemen. Die hebben vrolijke kleuren en ruiken zo lekker.

► **Doe allemaal alsof je bloemen aan het plukken bent. De leerlingen mogen ook een mini bosboeketje maken van bijvoorbeeld wat gras en blaadjes.**

Terwijl Roodkapje bloemen aan het plukken is, hoort ze opeens een stem achter zich. 'Zeg meisje, wat ben jij hier aan het doen?' Roodkapje schrikt en kijkt achterom. En wie ziet ze daar? Het is een hele grote wolf! 'Ik ben bloemen aan het plukken voor oma.' Zegt Roodkapje. 'Die woont helemaal alleen in het bos en ze is ziek. Kijk maar, ik heb al een hele mooie bos.' De wolf kijkt heel aandachtig naar het grote boeket bloemen. 'Wat een groot boeket. Maar ik zie nog geen rozen. Wat jammer, want die zijn mooi en ruiken heel lekker. Zoek maar eens verderop in het bos.' 'Oh dankjewel meneer de wolf.' Zegt Roodkapje en ze loopt diep het bos in.

► **Wat voor geluid maakt een wolf? Ga allemaal huilen als wolven.**

Maar het is allemaal een stiekem en gemeen plannetje van de wolf. De wolf wil Roodkapje helemaal niet helpen. Hij wil haar opeten! Stilletjes sluipt hij naar het huis van oma. Hij doet de deur heel voorzichtig open en loopt naar het bed van oma. Dan met één grote hap eet hij oma op. Dan trekt hij de kleren van oma aan en gaat in het bed van oma liggen. De wolf doet net alsof hij oma is.

Roodkapje komt bij het huis van oma. Ze loopt naar het bed, maar wat ziet oma er gek uit. 'Oma, wat heeft u grote ogen.'

► **Maak allemaal je ogen zo groot mogelijk.**

'Ja, zo kan ik beter zien.'
'Oma, wat heeft u grote oren.'

► **Zet allemaal je handen achter je oren en maak zo heel grote oren.**

'Ja, zo kan ik je beter horen.'
'Maar oma, wat heeft u grote tanden.'

► **Laat allemaal je tanden zien.**

'Ja, zo kan ik je beter opeten!' En de wolf eet Roodkapje met één grote hap op. Roodkapje gilt heel erg hard. Zo hard dat een jager in het bos het hoort. Snel rent hij naar het huisje van oma. Voorzichtig gaat hij naar binnen. Daar ligt de wolf in het bed van oma te slapen. Heel stil sluipt de jager naar de wolf en snijdt de buik van de wolf open. Oma en Roodkapje zitten allebei in de buik van de wolf. De jager helpt ze naar buiten. Maar als de wolf straks wakker wordt, merkt hij vast dat zijn buik leeg is. Dus verzamelen oma, Roodkapje en de jager allemaal stenen en stoppen die in de buik van de wolf.

Dan wordt de wolf wakker. 'Jeetje wat heb ik een dorst. Ik ga maar snel wat drinken bij de put.' Oma, Roodkapje en de jager schuilen in de bosjes. Als de wolf bij de put gaat drinken, bukt hij heel ver voorover. Alle stenen in de buik van de wolf rollen naar voren en hij valt hopla, voorover in de put. Oma, Roodkapje en de jager zijn veilig. Samen juichen ze om het te vieren.

► **Juich met zijn allen.**

Les 3. Het takkenalfabet

Iedereen heeft wel eens een hartje in het zand getekend. Maar je kunt nog meer schrijven met de natuur! Tijdens deze opdracht maken de leerlingen letters en getallen met natuurlijke materialen.

Vakgebied	Taal en rekenen
Seizoen	 alle seizoenen
Doel	Oefenen met het maken van letters en getallen.
Groep	1-2
Tijd	15 minuten
Materialen	• stokken, takken, lange grassprietten, bladeren uit het bos • eventueel kladpapier
Vorbereiding	Indien er geen zand bij jullie Tiny Forest is, schrijf dan van tevoren al letters en/of woorden op groot vel papier. Als leerlingen al kunnen schrijven mogen ze dit uiteraard ook zelf doen.

Uitvoering

Stap 1: Verzamel alle leerlingen in het buitenleslokaal

Stap 2: Vertel de leerlingen dat ze letters gaan maken. Niet met een potlood op papier, maar met takken, bladeren, gras of in het zand. Als alternatief kun je vellen papaier met daarop geschreven letters en/of woorden mee naar buiten nemen waarop ze de letters gaan leggen.

Stap 3: Laat de leerlingen takken, bladeren en lange grassprietten zoeken en neerleggen in het buitenleslokaal.

Stap 4: Schrijf als voorbeeld verschillende letters in het zand en leg letters met takken of bladeren. Je kunt dit eventueel ook al door een leerling laten doen. Bedenk vervolgens samen welke woorden je kent met die letters.

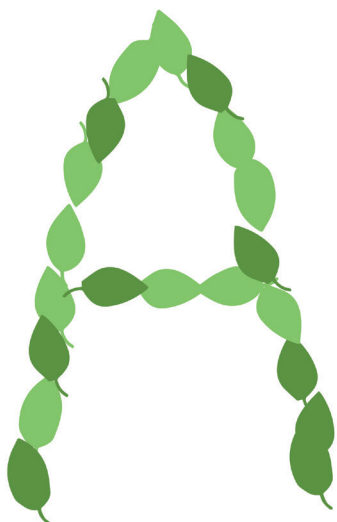
Stap 5: De leerlingen gaan daarna de letters 'naschrijven'. Maak samen verschillende letters. Varieer ook in grote letters, kleine letters, duidelijke of gekke letters.

Werk je met de vellen papier? Laat de leerlingen dan het natuurlijke materiaal op de letters leggen. Zo maken ze het woord nog een keer, maar dan met zand, takjes of grassprietjes.

Stap 6: Voordat je weg gaat, leg je de materialen weer terug in het bos. Hang de vellen papier op in de klas of maak leuke foto's van de resultaten.

Variatietip

Zijn jullie bezig met getallen? Dan kun je ook getallen en de leeftijd van de leerlingen uitbeelden met natuurlijke materialen.

Les 4. Kabouterpad

Vakgebied

Beweging

Seizoen

alle seizoenen

Doel

- Verschillende structuren voelen en ernaar luisteren.
- Netjes omgaan met de natuur, buiten geen rommel achterlaten.
- Leren hoe je jezelf warm kunt krijgen/houden.

Groep

1-2

Tijd

20 minuten voorbereiding, 30 minuten uitvoering

Materialen

- touw
- vuilniszak

Voorbereiding

- Bedenk van te voren of je onderstaande stappen na elkaar wilt doen. Je kunt ook posten inrichten waar de leerlingen in groepjes langs draaien. In het laatste geval is een begeleider per groepje nodig.
- Zoek planten/bomen langs de rand van het bos met verschillende soorten bladeren. Bijvoorbeeld glad, vettig, geribbeld, ruw en harig. Span een touw langs deze planten en hang een lintje op de plekken waar de leerlingen aan de plant mogen voelen.

Uitvoering

Stap 1: Ga met de groep naar het Tiny Forest. Neem de vuilniszak mee.

Vertel daar de kinderen dat ze vandaag de kabouters van het bos zijn en van alles gaan doen wat kabouters ook doen.

Stap 2: Begin met het voeltouw. Vertel: *'Kabouters wonen in het bos en moeten soms ook in de nacht de weg vinden. Daarvoor moeten ze de verschillende planten leren kennen. In het donker kun je ze niet zien, maar je kunt ze wel voelen. Dat gaan we oefenen!'*

De leerlingen lopen langs het touw en voelen aan de verschillende planten. Hoe vinden ze het? Hebben ze een lievelingsplant? Vinden ze er eentje niet fijn?

Stap 3: Kabouters wonen het liefst op een schone plek. Zoek met de leerlingen naar afval en doe dit in de vuilniszak. Zo maken ze het bos een mooiere plek en blijft het gezond voor de dieren.

Stap 4: Waar kabouters wonen is geen verwarming. Als ze het koud hebben, kunnen ze dus niet de verwarming hoger zetten. Maar gelukkig kunnen ze wel iets anders doen om het warm te krijgen. Wrijf je handen heel snel langs elkaar om ze op te warmen. Welke andere dingen kunnen jullie bedenken om op te warmen? Ga bijvoorbeeld heel hard springen of op de plaats rennen.

Stap 5: Nu zijn we helemaal goed opgewarmd. Mooi, want kabouters maken graag een feestje. En bij een feestje hoort muziek. Maak van het bos een orkest. Dat mag je doen door te stampen, in je handen te slaan, op de grond te slaan, takjes of stenen tegen elkaar te tikken, blaadjes door elkaar te husselen. De leerlingen mogen zelf iets ontdekken hoe ze geluid kunnen maken. Samen maken jullie muziek.

Stap 6: Leg voordat je terug gaat naar de school alle natuurlijke materialen weer terug in het bos.

Variatietip

Voer stap 2 uit met de ogen dicht of een blinddoek. Wel goed vasthouden aan het touw.

Les 5. Kleuren speuren

In de natuur vind je veel verschillende kleuren, vormen en maten. Tijdens deze opdracht sorteren de leerlingen al het moois dat ze vinden.

Vakgebied	Rekenen
Seizoen	 zomer en herfst
Doel	Kleuren, vormen en maten onderscheiden en sorteren.
Groep	1-2
Tijd	30 minuten
Materialen	• 5 tot 7 verzamelbakken – één per kleur die je wilt verzamelen • natuurlijke materialen uit het bos

Voorbereiding Leg in elke bak een stukje gekleurd papier (of kleur papier met stift in). Kleuren die veel voorkomen in het bos zijn lichtgroen, donkergroen, geel, oranje, rood, lichtbruin en donkerbruin.

Uitvoering

Stap 1: Ga met de leerlingen naar het Tiny Forest.

Stap 2: Zet een paar verzamelbakken op de grond. Per bak worden er voorwerpen verzameld die allemaal een bepaalde kleur hebben.

Stap 3: Laat de leerlingen 10 minuten in het Tiny Forest zoeken naar voorwerpen met verschillende kleuren, die ze in de juiste bak mogen doen. Ze mogen alles verzamelen dat los ligt. Plukken mag alleen als er veel van zijn, bijvoorbeeld blaadjes of bessen. Bekijk met elkaar het resultaat van de kleuren. Mooi hè?!

Stap 4: Vergelijk nu de grootte van de voorwerpen uit de verschillende bakken met elkaar. Kun je ze sorteren van klein naar groot?

Stap 5: Welke vormen zitten ertussen? Kun je alle ronde, rechthoekige, driehoekige of andere vormen een eigen stapel geven?

Stap 6: Leg de materialen terug in het Tiny Forest.

Variatietip

- Je kunt de leerlingen allemaal tegelijk naar één kleur laten zoeken. Of laat hen oefenen met samenwerken door hen in groepjes te verdelen waarbij elk groepje een eigen kleur krijgt om te zoeken.
- Leg alle spullen uit de bakken op kleurvolgorde van donkergroen, lichtgroen, geel, oranje, rood, lichtbruin naar donkerbruin. Zo zien de leerlingen dat kleuren heel geleidelijk in elkaar overgaan.

Les 6. Bessen en noten gooien

Rekenen doe je meestal in de klas. Maar het kan ook heel goed buiten bij het bos!

Vakgebied	Rekenen
Seizoen	 zomer en herfst
Doel	• Mikken op een doel. • Oefenen met plussommen.
Groep	3-4
Tijd	45 minuten
Materialen	• natuurlijke materialen (bessen, takjes, noten of steentjes) • touw of hoepels
Vorbereiding	Deze les bestaat uit twee onderdelen die ook als afzonderlijke activiteit gegeven kunnen worden.

Bessen en noten gooien

Stap 1: Laat de leerlingen met het touw cirkels leggen.

Stap 2: Laat de leerlingen takjes, bladeren of lange grassprietjes zoeken. Hiermee 'schrijven' ze in de cirkels een getal van 1 tot 10. Trek op enkele meters afstand van de cirkels een lijn (in de grond of met touw), waar vanachter de leerlingen mogen gooien.

Stap 3: De leerlingen zoeken een besje, takje, noot of steentje.

Stap 4: Nadat ze iets hebben gevonden gaan de leerlingen achter de lijn staan en gooien ze 2 of 3 keer in een cirkel. Wat ze hebben gegooid laten ze nog even liggen. Daarna tellen ze de punten van de cirkels waar ze in gooien bij elkaar op.

Stap 5: Nadat de leerlingen het totaal hebben opgeteld zoeken ze naar een nieuw voorwerp om mee te mikken. Dan begint het spel weer opnieuw.

Stap 6: Leg de gebruikte spullen weer terug in het Tiny Forest.

Knikkeren

Stap 1: De leerlingen zoeken 3 tot 5 van dezelfde voorwerpen (noten of bessen).

Stap 2: De leerlingen spelen een potje knikkeren met natuurlijke materialen.

Stap 3: Nadat er een winnaar bekend is neemt ieder zijn eigen voorwerpen weer mee en gaan ze op zoek naar iemand anders om een nieuw potje mee te doen.

Stap 4: Leg de gebruikte spullen weer terug in het Tiny Forest.

Variatietips

- Maak de rekensom moeilijker door de leerlingen vaker te laten gooien. Zo moeten ze meer getallen optellen.
- Laat de leerlingen met verschillende materialen meer dan 5 keer gooien. Geef de opdracht om alleen de getallen met takjes of alleen getallen met de besjes op te tellen.
- Bij het gooien is het mogelijk om de afstand tot de cirkels te verkleinen of vergroten. Dit kan makkelijker door gebruik te maken van pionnen. De leerlingen mogen in dit geval vanaf de pion gooien.

Les 7. Bosbingo

In het Tiny Forest vind je heel veel woorden. Tijdens deze opdracht verzamelen de leerlingen de woorden én letters die ze kennen. Wie heeft als eerste de kaart compleet?

Vakgebied	Taal
Seizoen	 alle seizoenen
Doel	• Taal koppelen aan de echte wereld. • Oefenen met het spellen van woorden.
Groep	3-4
Tijd	30 minuten
Materialen	Per duo: • klembord en potlood • werkblad 1 'Mijn woorden' • werkblad 2 'Alfabet'

Uitvoering

Stap 1: Ga met de leerlingen naar het Tiny Forest.

Stap 2: Verdeel de leerlingen in duo's en geef ze een klembord en de twee werkbladen.

Stap 3: Leg de leerlingen uit dat ze rond het Tiny Forest op zoek gaan naar dingen waarvan ze het woord kennen. Bijvoorbeeld tak, boom, raam of hek. Ze mogen langs de rand van het Tiny Forest zoeken.

Stap 4: Laat de leerlingen naar het voorwerp toe lopen.

- Ze schrijven de naam van het voorwerp op werkblad 1 'Mijn woorden'.
- Ze strepen de letters van het woord af op werkblad 2 'Alfabet'. Dit werkt als een soort bingokaart.

Stap 5: Stap 4 herhalen ze bij andere voorwerpen. Ze proberen zo veel mogelijk letters van het alfabet op werkblad 2 af te strepen. Als een letter al is afgestreept, hoeft dit niet nog een keer.

Stap 6: Verzamel na 20 minuten alle leerlingen in het buitenleslokaal. Bespreek met elkaar hoeveel en welke woorden de duo's hebben gevonden. Wie heeft de meeste letters afgestreept? Wat is het langste ontdekte woord?

Variatietip

Je kunt het nog een keer doen met de opdracht om zoveel mogelijk letters af te strepen met zo min mogelijk woorden. Dit dwingt de leerlingen om lange(re) woorden te zoeken.

Mijn woorden

a b c d e

f g h i j k

l m n o p

q r s t u

v w x y z

Les 8. Takkenmikado

Het grootste mikado-spel van het bos! Tijdens deze opdracht gebruiken de leerlingen grote takken die ze zo voorzichtig mogelijk verplaatsen. Welk groepje kan een tak pakken zonder de andere takken te bewegen?

Vakgebied	Fijne motoriek en constructie
Seizoen	 alle seizoenen
Doel	• Het verbeteren van de fijne motoriek. • Ontdekken hoe natuurlijke elementen kunnen worden gebruikt in spel.
Groep	3-4
Tijd	30 minuten
Materialen	• takken uit het bos: per groepje 5 tot 10 grote of kleine takken • eventueel touw (voor extra opdracht)
Vorbereiding	Als het bos nog jong is zijn er nog onvoldoende geschikte takken te vinden. Vraag daarom aan de gemeente of lokale IVN afdeling of zij gesnoeide takken kunnen leveren. Het spel kan ook met kleine takjes.

Uitvoering

Stap 1: Ga met de leerlingen naar het bos.

Stap 2: Laat ze zoveel mogelijk takken verzamelen uit het bos en leg deze op een grote hoop.

Stap 3: Verdeel de leerlingen in groepjes van vier. Laat ze de grote stapel eerlijk verdelen over alle groepen. Bijvoorbeeld door de groepjes om de beurt een tak te laten pakken.

Stap 4: Elk groepje neemt een eigen stapel takken en gaat hiermee mikado spelen. Mikado speel je door alle takken in een bos bij elkaar overeind te houden. Die bos laat je in één keer los zodat de takken op de grond en over elkaar heen vallen. Je kunt punten verzamelen door takken uit de stapel te halen zonder dat de andere takken bewegen. Je mag maar één tak per keer aanraken.

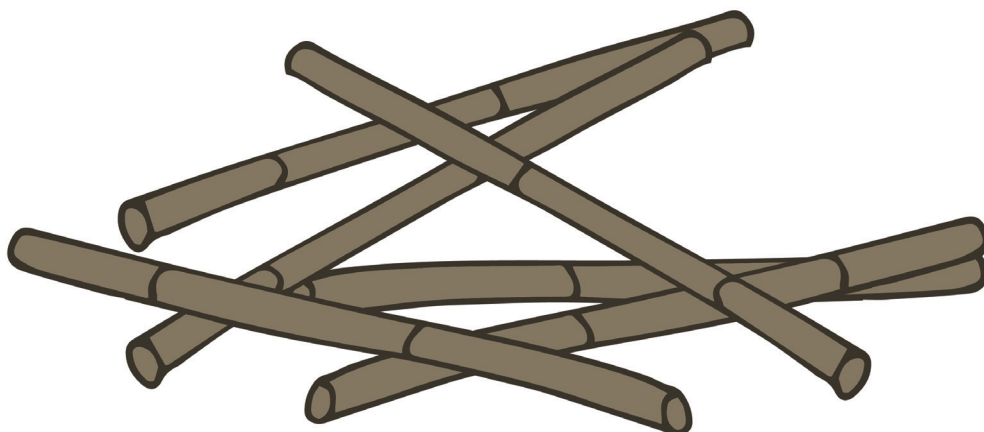
Stap 5: Begin met één of twee oefenrondjes.

Stap 6: Doe hierna een rondje waarbij je de punten bijhoudt. Eventueel kun je er een competitie van maken door de winnaars van de verschillende groepjes het daarna tegen elkaar op te laten nemen.

Stap 7: Verspreid na afloop de takken weer door het bos.

Extra

- Maak met de takken een bouwwerk dat goed blijft staan (constructie). Gebruik hierbij eventueel touw.

Les 9. Natuurkunstwerk maken

Vak	Beeldende vorming en rekenen
Seizoen	 zomer en herfst NB: Doe deze les als het niet te hard waait
Doel	De leerlingen maken een kunstwerk met gevonden natuurlijke materialen uit het Tiny Forest.
Groep	3-4
Tijd	45 minuten
Materialen	- verzamelbakjes (per duo of groepje) - natuurlijke materialen, zoals gekleurde blaadjes en takjes
Vorbereiding	Is er in jullie Tiny Forest nog niet veel los materiaal te vinden, vraag dan bij de gemeente, een lokale knotploeg of lokale IVN-afdeling of zij gesnoeide takken kunnen neerleggen bij het Tiny Forest.

Uitvoering

Stap 1: Neem de leerlingen mee naar het Tiny Forest en deel de verzamelbakjes uit.

Stap 2: Laat de leerlingen op zoek gaan naar allerlei dingen in en rond het bos die ze mooi vinden en willen gebruiken voor hun kunstwerk. Ze mogen alles verzamelen wat los ligt en klein is. Een paar dingetjes plukken mag ook, als er heel veel van zijn (besjes, blaadjes).

Stap 3: Laat de leerlingen een kunstwerk maken met de gevonden materialen. Ze mogen het kunstwerk maken in het buitenlokaal, rond het bos of op het schoolplein.

Stap 4: Maak indien mogelijk een foto van de kunstwerken ter herinnering. Als jullie klaar zijn, leg je de gevonden materialen verspreid terug in het Tiny Forest. Zo kunnen de dieren zich er weer in verstoppen.

Variatietip

Laat de leerlingen een symmetrisch kunstwerk, bijvoorbeeld een mandala maken.

Les 10. Beestjes natekenen

Kleine bodemdieren hebben de mooiste details. Die zie je pas goed als je ze van heel dichtbij bekijkt. Tijdens deze opdracht tekenen de leerlingen deze diertjes na.

Vakgebied	Creatief
Seizoen	 lente, zomer, herfst
Doel	• Bodemdiertjes zoeken. • Zorgvuldig kijken en natekenen.
Groep	3-4
Tijd	40 minuten
Materialen	• kladpapier, 1 per leerling • potloden of stiften • stevige ondergrond om op te tekenen, bijvoorbeeld klem-borden • eventueel loop(pot)jes om de diertjes goed te bekijken* • eventueel zoekkaarten van bodemdiertjes* <i>* Heeft jouw school de Tiny Forest Ranger Lesbox? Dan vind je daarin looppotjes en zoekkaarten.</i>

Voorbereiding Kijk van tevoren of er diertjes in het bos te vinden zijn. Als het buiten te koud is zijn er weinig insecten en bodemdiertjes te vinden. Je kunt deze les het best doen tussen april en oktober.

Uitvoering

Stap 1: Ga met de leerlingen naar het Tiny Forest.

Stap 2: Laat de leerlingen naar kriebelbeestjes zoeken. Die kun je vinden op en in de grond, tussen de bladeren, onder stenen en op vochtige plekken. Op welke plekken vinden de leerlingen de diertjes? Waar vinden ze de meeste diertjes?

Stap 3: Laat de kinderen een beestje uitzoeken dat ze na willen tekenen. Eventueel kun je loopjes of looppotjes gebruiken om de beestjes te vangen en goed te bekijken.

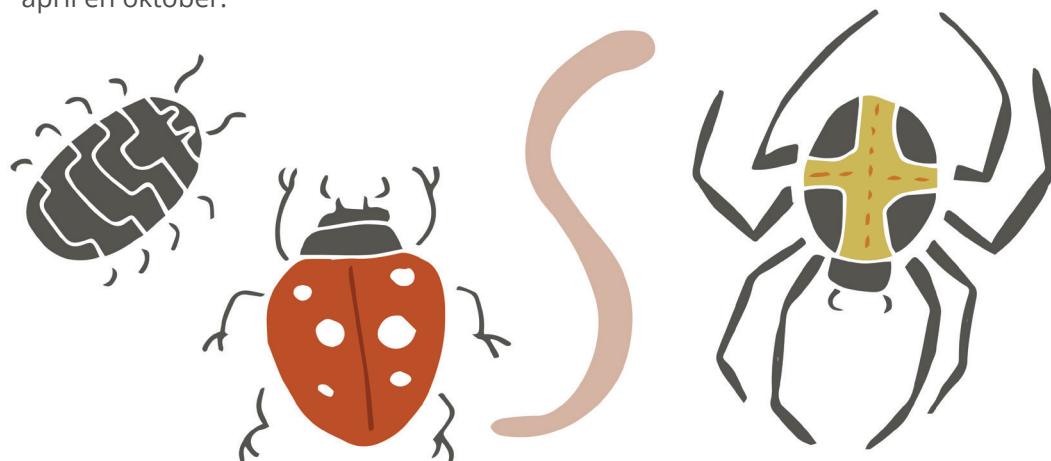
Stap 4: Deel papier en tekenmateriaal uit en ga aan de slag.

Stap 5: Zet de beestjes aan het eind van de les weer terug in het bos.

Stap 6: Hang de tekeningen op in de klas.

Variatietip

Laat de leerlingen de naam van het getekende diertje opzoeken op een zoekkaart. Of laat hen zelf een toepasselijke naam bedenken.

Postbus 20123
1000 HC Amsterdam
020-6228115
info@ivn.nl
ivn.nl/steun

 @IVNNatuureducatie
 @IVNNederland
 @IVNNatuureducatie

ivn natuur
educatie